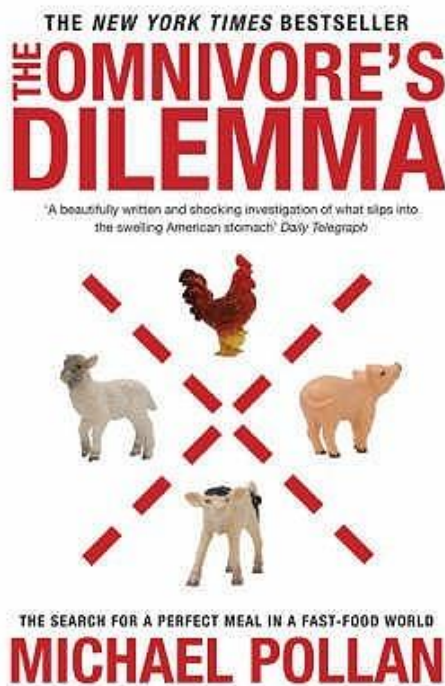

Meer tussen hemel en aarde (12)

ALLES WAT JE EET HEEFT GELEEFD

Vandaag vieren we in De Ark het Heilig Avondmaal. Dat is een rituele minimaaltijd (hapje brood, slokje wijn) die ons verbindt met het laatste vriendenmaal dat Jezus vóór zijn dood met zijn eerste volgelingen hield. Daar hoort een tafelgebed bij, en soms wordt in dat gebed het spoor van brood en wijn terug gevolgd: naar de graankorrels, de aren op het veld, de druiven in de wijngaard. De korrels zijn vermalen, de druiven geperst. Ze hebben hun zelfstandige bestaan verloren, maar vormen nu een brood, een beker wijn – en als ieder van ons daar een hapje en een slokje van neemt, verbinden ze ons met elkaar, met de Schepper, en met Jezus die zichzelf in liefde prijsgeeft om die verbondenheid te stichten.

Wat voor die rituele maaltijd geldt, gaat ook op voor ons dagelijks brood: alles wat we eten heeft geleefd. Voor alles wat ons leven voedt, offert ander leven zich op, dierlijk of plantaardig. Ook de ingrediënten van bijvoorbeeld een M&M'etjie hebben geleefd: de cacao boon had graag een struik willen worden en de pinda een plant, ze hadden er het talent en de kiemkracht voor. En de suiker komt uit een biet die zijn loof hoog had kunnen laten opschieten. Maar nu gaat hun levenskracht verder in ons.

Toen er nog niet op industriële schaal werd geslacht, was rituele slacht bedoeld om mensen te laten beseffen dat het een heilig gebeuren is als we een dier doden om ons te voeden met zijn energie. Elk leven dat wordt afgesneden om jouw leven te laten doorgaan, is een offer. Als je dat aanpakt, kun je dat het beste dankbaar en bescheiden doen – dan proef je misschien ook zorgvuldiger. En ook als je vegetariër bent of veganist, sterven er levende wezens voor jou, want planten leven ook en echt, alle leven is familie van elkaar.

Michael Pollan is een Amerikaanse onderzoeksjournalist van joodse komaf. Hij schreef o.a. het prachtige boek *The Omnivore's Dilemma*, over de herkomst van ons eten, over hoe het allemaal geleefd en gestreefd heeft voordat het bij ons op tafel staat. Aan het einde vertelt hij dat hij als niet-gelovige bij zijn maaltijden een nieuw soort *thanksgiving* (tafelgebed) heeft ingevoerd: hij presenteert elk gerecht, hij vertelt waaruit het bestaat, met dankbaar respect voor al het dierlijk en plantaardig leven dat nu zijn

eigen leven gaat voeden. Zodat een maaltijd een feest van verbondenheid is, niet alleen met je tafelgenoten maar ook met de aarde en alles wat leeft.

3 december 2017, Piet van Veldhuizen

[Terug naar Columns](#)

[Verder naar DeArkOnline](#)

[Terug naar Woordenmetzielenzin](#)